

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 65/2018-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. januára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Garajom, MBA, Hlavná 137, Prešov, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 So 6/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. septembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“), ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 So 6/2016 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom napadnutého konania na strane navrhovateľa. Predmetom napadnutého konania je preskúmanie rozhodnutia Sociálnej poisťovne o priznaní predčasného starobného dôchodku.

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 6 Sd 39/2015-67 z 28. októbra 2015 bolo potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne č. 530 604 2270 0 zo 6. mája 2015, ktorým bol sťažovateľovi podľa § 67 ods. 1, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov priznaný predčasný starobný dôchodok v sume 414,50 € od 7. júna 2013.

Proti označenému rozsudku podal sťažovateľ 16. decembra 2015 odvolanie, o ktorom nebolo v čase podania sťažnosti na ústavnom súde právoplatne rozhodnuté. Dňa 20. júla 2017 podal sťažovateľ na najvyššom súde sťažnosť podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), ktorá bola podpredsedníčkou najvyššieho súdu vyhodnotená ako dôvodná. Podpredsedníčka najvyššieho súdu sa za vzniknuté prieťahy sťažovateľovi ospravedlnila. Sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd nedokázal o ňom podanom odvolaní rozhodnúť ani po viac ako 1 roku a 8 mesiacoch a že v napadnutom konaní dochádza zo strany najvyššieho súdu k zbytočným prieťahom.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo Ústavy Slovenskej republiky, Pravo na súdnu a inú Právnu Ochranu čl. 48 ods.2 na spravodlivé súdne konanie upravené v či. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a dodatkového protokolu čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sťažovateľa [REDACTED]

██████ občana Slovenskej republiky postupom Porušovateľa, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho v konaní sp. zn.: 1So/6/2016 bolo porušené.

2. Nariadiť Porušovateľovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho v konaní sp. zn.: 1 So/6/2016 bez zbytočných prieťahov a v krátkom čase rozhodol spravodlivo zákone a ústavne. Navrhujem aby ústavný súd mi priznal spravodlivé zadostučinenie vo výške Dvadsať tisíc eur 20 000 Eur. ako občanovi Európskej Unije.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd konštatuje, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania sťažnosti spoločne.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva

alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01).

V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03), nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku, ale sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal sťažnosť podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch. Podpredsedníčka najvyššieho súdu vo svojom prípise sp. zn. Spr 990/2017 z 31. augusta 2017 uviedla:

„Na základe poverenia predsedníčky najvyššieho súdu na vybavenie Vašej sťažnosti z 20. júla 2017 na porušovanie Vášho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn.: 1 So/6/2016, si Vám po zabezpečení vyjadrení dotknutých osôb (členov senátu) podľa § 64 ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pre ktoré spôsobili predĺženie lehoty na vybavenie (prešetrenie) Vašej sťažnosti, a po prešetrení všetkých rozhodujúcich skutočností súvisiacich s Vašimi námietkami, dovoľujem oznámiť, že Vaše odvolanie proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k.: 6Sd/39/2015 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ako správne mu súdu druhého stupňa, predložené

27. januára 2016 a v súlade s rozvrhom práce pridelené na rozhodnutie senátu I S, ako vec sp. zn.: I So/6/2016. O Vašom odvolaní senát IS do dnešného dňa nerozhodol.

Berúc do úvahy charakter prejednávanej veci, jej skutkovú a právnu zložitosť, význam konania pre jeho účastníkov, ich správanie a napokon postup odvolacieho súdu, som toho názoru, že Vaša sťažnosť na zbytočné prietahy v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn.: I So/6/2016 je dôvodná, pretože o Vašom odvolaní nebolo rozhodnuté ani v primeranej lehote, hoci tak Ústavný súd Slovenskej republiky, ako aj Európsky súd pre ľudské práva požaduje v týchto prípadoch od všeobecných súdov výnimočnú rýchlosť konania. S poľutovaním preto musím konštatovať, že ani jednou z vyššie uvedených rýchlostí sa konanie vo veci I So/6/2016 nevyznačuje.

Za vzniknuté prietahy sa Vám ospravedlňujem, aj keď tieto neboli spôsobené nečinnosťou senátu IS, ale jeho nadmernou pracovnou zaťaženosťou.

Senát IS vybavuje agendu, ktorá mu je pridelená priebežne a podľa poradia, v akom sú mu veci pridelené, v súlade so záujmom na hospodárnosti a rýchlosti konania a na zákonnosti a spravodlivosti rozhodnutia. Dĺžka konania vo veciach pridelených senátu I S bola a je ovplyvnená jednak jeho personálnym zložením, keďže tento bol v čase od 1. januára 2015 do 1. marca 2017 neúplný (dvojčlenný), pričom situácia v správnom kolegiu najvyššieho súdu, ktorú vzhľadom na jeho personálne obsadenie, keď v desiatich trojčlenných senátoch pôsobilo takmer dva roky (do marca 2017) len 24 sudcov, v kombinácii s ich zaťaženosťou, spôsobenou neustále sa zvyšujúcim nápadom vecí vo vlastnej správnej agende v spojení so skutočnosťou, že v roku 2016 bola senátom správneho kolégia pridelená aj polovica celkového nápadu tzv. exekučných (občianskoprávných) vecí, nemožno označiť inak ako kritickú, neumožňovala znížiť senátu IS nápad pridelených vecí na dve tretiny, ktorý by zodpovedal jeho reálnemu obsadeniu.

Po doplnení tretieho člena senátu (1. marca 2017) bol riadiacim predsedom senátu 14. marca 2017 určený ako sudca spravodajca [REDAKOVANÉ]. S ohľadom na poradie, v akom vec napadla, bol 12. júna 2017 za účelom prípravy prejednávania a rozhodnutia veci vyžiadaný príslušných dávkový spis od Sociálnej poisťovne, ktorá ho tunajšiemu súdu predložila 20. júna 2017.

V súčasnosti je vec pripravená na prejednanie a rozhodnutie, ktoré možno očakávať v druhej polovici mesiaca september 2017.

Záverom si dovoľujem vysloviť presvedčenie, že personálne posilnenie najvyššieho súdu o nových sudcov a o viac než 30 nových asistentov sudcov (v dôsledku čoho je špecializovaný dôchodkový senát IS nielenže úplný, ale každý z jeho členov má vlastného asistenta sudcu) povedie v blízkej budúcnosti k výraznému zníženiu počtu nevybavených vecí tak, aby sa nedostatky zistené na základe Vašej sťažnosti už viac neopakovali a dĺžka konania pred najvyšším súdom sa výrazne skrátila.“

Ústavný súd zistil, že najvyšší súd rozhodol vo veci sťažovateľa 26. septembra 2017 tak, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 6 Sd 39/2015 z 28. októbra 2015 potvrdil vo výroku o potvrdení rozhodnutia odporkyne (Sociálnej poisťovne, ústredia) č. 530 604 2270 zo 6. mája 2015 a vo výroku o zastavení konania o návrhu sťažovateľa na zaplatenie úrokov z omeškania a nemajetkovej ujmy v tejto časti zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľovi úhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na to, že (1) najvyšší súd v napadnutom konaní rozhodoval ako súd odvolací, ako i na skutočnosť, že (2) sťažnosť sťažovateľa podľa zákona o súdoch viedla k urýchlenému rozhodnutiu v jeho veci (sťažnosť bola podaná 20. júla 2017, vec bola rozhodnutá 26. septembra 2017), ako i vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, a síce, že (3) sťažovateľovi bol priznaný a vyplácaný predčasný starobný dôchodok, a teda podstata jeho právnej veci sa týkala „iba“ výšky tohto dôchodku, dospel v tomto prípade k záveru, že napadnuté konanie sa z ústavnoprávneho hľadiska nevyznačovalo takými prietrahmi, ktoré by dosahovali intenzitu porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní

Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 1 dodatkového protokolu postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní, sťažovateľ túto časť svojej sťažnosti nijakým ústavnoprávne relevantným spôsobom neodôvodnil, a preto bolo potrebné túto časť sťažnosti v súlade so stabilnou judikatúrou ústavného súdu (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014, I. ÚS 291/2017) odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2018